

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

الحق
علیه
صاحب
الرحمة

www.

www.

www.

www.

Ghaemiyeh

.com

.org

.net

.ir

وطنی فن و فنکاران

واحد تحقیقات برآمدہ فنکاران

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وظایف منتظران

نویسنده:

واحد تحقیقات مسجد مقدس جمکران

ناشر چاپی:

مسجد مقدس جمکران

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	وظایف منتظران
۷	مشخصات کتاب
۸	اشاره
۱۲	فهرست
۱۴	طلیعه
۱۸	شناخت
۲۰	اقتدار و تاسی
۲۳	اطاعت پذیری
۲۶	تکریم و احترام
۲۹	انتظار
۳۲	یاد
۳۴	محبت
۳۷	اشتیاق دیدار
۳۹	جستجو
۴۱	خدمت
۴۳	ادای حقوق
۴۵	خودسازی و رعایت تقوا
۴۷	دیگر سازی
۵۰	یاری رسانی به دیگران
۵۲	دفاع
۵۵	تقیه
۵۸	استقامت
۶۲	سرسپاری به فرمان و فتوای فقیهان

۶۵ دعا برای امام زمان (علیه السلام)

۶۸ دعا برای فرج

۸۲ ندبه و زاری

۸۷ کتاب هایی که تاکنون انتشارات مسجد مقدس جمکران منتشر نموده است:

۹۱ درباره مرکز

وظایف منتظران

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور: وظایف منتظران/ واحد تحقیقات مسجد مقدس جمکران.

مشخصات نشر: قم: مسجد مقدس جمکران، 1378.

مشخصات ظاهری: 80 ص.؛ 12x16 س.م.

شابک: 1500 ریال: 4-29-6705-964؛ 2000 ریال (چاپ دوم)؛ 2000 ریال (چاپ سوم)؛ 2000 ریال (چاپ چهارم)؛ 5000

ریال: چاپ دهم 978-964-6705-29-6؛ 10000 ریال (چاپ شانزدهم)

یادداشت: چاپ دوم: 1379.

یادداشت: چاپ سوم و چهارم: 1380.

یادداشت: چاپ دهم: 1388.

یادداشت: چاپ شانزدهم: 1391.

یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس.

موضوع: محمدبن حسن (عج)، امام دوازدهم، 255ق -

موضوع: مهدویت-- انتظار

شناسه افزوده: مسجد جمکران (قم)

شناسه افزوده: مسجد جمکران (قم). واحد تحقیقات

رده بندی کنگره: 6/1378 BP224/4

رده بندی دیویی: 297/462

شماره کتابشناسی ملی: م 78-22408

خیر اندیش دیجیتال: موسسه مددکاری و خیریه ایتم امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهرستان بروجن.

ویراستار دیجیتال: فروغ محمدی.

ص: 1

اشاره

وظایف منتظران / واحد تحقیقات مسجد مقدس جمکران.

قم: مسجد مقدس صاحب الزمان (جمکران)، 1378.

80 ص؛ 12 × 16 س م.

ISBN: 964 - 6705 - 29 - 4

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا کتابنامه به صورت زیر نویس.

1. مهدویت - - انتظار. 2. محمد بن حسن (عج)، امام دوازدهم، 255 ق. - الف. مسجد جمکران. واحد تحقیقات.

BP 224 // 4 و 6

297/462

1378

کتابخانه ملی ایران

22408 - 78 م

نام کتاب: وظایف منتظران

مؤلف: واحد تحقیقات مسجد مقدس جمکران

ناشر: انتشارات مسجد مقدس جمکران

تاریخ نشر: زمستان 1380

نوبت چاپ: چهارم

چاپ: نگین - 2931481

تیراژ: 10000 جلد

قیمت: 200 تومان

شابک: 964-6705-29-4

مرکز پخش:

انتشارات مسجد مقدس جمکران واقع در صحن مسجد مقدس جمکران

تلفکس: 7253340 - صندوق پستی: 617

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

ص: 2

بسم الله الرحمن الرحيم

ص: 3

فهرست

فهرست ... 4

طلیعه ... 5

شناخت ... 9

اقتدا و تأسی ... 11

اطاعت پذیری ... 14

تکریم و احترام ... 17

انتظار ... 20

یاد ... 23

محبت ... 25

اشتیاق دیدار ... 28

جستجو ... 30

خدمت ... 32

ادای حقوق ... 34

خودسازی و رعایت تقوا ... 36

دیگر سازی ... 38

یاری رسانی به دیگران ... 41

دفاع ... 43

تقیه ... 46

استقامت ... 49

سرسپاری به فرمان و فتوای فقیهان ... 53

دعا برای امام زمان (علیه السلام) ... 56

دعا برای فرج ... 59

ندبه و زاری ... 73

ص: 4

نسیم الله الرحمن الرحیم

«یا صاحب الزمان ادرکنا»

نهان زیستی امام زمان (علیه السلام) هرگز به معنای وانهادگی کامل انسان ها، تعطیل گشتن احکام و تکالیف الهی، و بی رهبر و پیشوا ماندن مسلمانان و شیعیان نیست.

امام در غیبت هم، آثار وجودی فراوان در نظام تکوین و تشریح دارد.

امام غایب چونان خورشیدی است که در پس پرده ابر مانده باشد (1)، فیض وجود او سبب استقرار زمین و استمرار حیات زمینیان است.

ص: 5

«... لو خَلَّتِ الْأَرْضُ سَاعَةً وَاحِدَةً مِنْ حُجَّةٍ لِلَّهِ، لَسَاخَتْ بِأَهْلِهَا». (1)

امیر المؤمنین (علیه السلام)

«اگر زمین حتی یک ساعت از حجت خدا خالی بماند، اهلس را در خود فرو می برد».

«... إني لأمان لأهل الأرض كما أنّ النجوم آمان لأهل السماء...» (2)

امام زمان (علیه السلام)

«من موجب امنیت اهل زمین هستم، همچنانکه ستارگان سبب امنیت اهل آسمان هستند».

آثار هدایت و جلوه های عنایت امام زمان (علیه السلام) در همه جای زمین و زمان پیدا است.

بارش باران و نزول رحمت های الهی، رویش گیاهان و

ص: 6

1- بحار الانوار، مجلسی، ج 51، ص 113.

2- کمال الدین، ج 2، ص 485. منتخب الاثر، ص 267.

پیدایش نعمت های فراوان، طلوع و غروب خورشید و انتظام روز و ماه و سال، گردش زمین و استقرار آسمان و بقای افلاک، همه به برکت وجود او است.

«بِئْمَانِهِ رُزْقَ الْوَرَى وَ بوجودِهِ ثَبَّتِ الْأَرْضُ وَالسَّمَاءُ» (1)

«به برکت او است که آفریدگان روزی داده می شوند و به وجود او است که زمین و آسمان ثابت و پایدار می ماند».

با چنین باورداشتی آنان که در دوران غیبت حضرت مهدی (علیه السلام) به سر می برند، و از تابش مستقیم نور جمال او بر ساحت زندگی فردی و اجتماعی خویش محرومند، نه تنها تکالیفی را که در زمان حضور هر یک از امامان (علیهم السلام) بر دوش همگان بوده، بلکه وظایفی ویژه را نیز بر عهده دارند.

در این نوشتار مختصر برآنیم تا برخی از مهم ترین این

ص: 7

1- دعای عدیله.

تکالیف را به گونه ای اجمالی برشماریم، باشد تا تذکری به شمار آید و ارادتی را برانگیزاند و حس مسئولیتی را تقویت کند.

واحد تحقیقات مسجد مقدس جمکران

پانزده شعبان 1320

پاییز 1378

ص: 8

امام زمان (علیه السلام) و ویژگی های او را، دوباره باید شناخت.

امامت و نقش آن را دیگر باره با دیدی عمیق تر و در گستره ای وسیع تر باید بررسی کرد.

راستی چرا عدم شناخت امام زمان (علیه السلام) همپای شرک و جاهلیت، و تکذیب او همردیف کفر و بی ایمانی شمرده شده است؟

«مَنْ مَاتَ وَهُوَ لَا يَعْرِفُ إِمَامَهُ، مَاتَ مَيِّتَةً جَاهِلِيَّةً». (1)

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله).

«کسی که بمیرد و امام زمانش را نشناسد به مرگ جاهلیت مرده است».

«مَنْ كَذَّبَ بِالْمَهْدِيِّ كَفَرَ». (2)

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله).

ص: 9

1- میزان الحکمة، ج 1، ص 171.

2- الفتاوی الحدیثیه، ابن حجر هیثمی، ص 37.

«کسی که مهدی را تکذیب کند کافر است».

چرا در دعای شریفه می خوانیم:

«... اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي حُجَّتَكَ، فَإِنَّكَ إِن لَّمْ تُعَرِّفْنِي حُجَّتَكَ ضَلَلْتُ عَنْ دِينِي» (1).

«خدایا حجّت خویش را به من بشناسان، که اگر حجّت خود را به من نشناسانی، از دینم گمراه خواهم شد».

آیا غیر از این است که جز با شناخت امام، راه هدایت را نمی توان شناخت و جز با معرفت او، به معرفت دینی نمی توان دست یافت؟

به یقین شناخت امام عصر (علیه السلام) که کلید همه معارف وحی است، با یادگیری نام ها و القاب و تاریخ ولادت و غیبت او حاصل نمی شود.

باید در حکمت نام ها و نشان های او اندیشه کرد.

باید در شگفتی های ولادت و حیات او تأمل نمود.

ص: 10

1- اصول کافی، ج 1، ص 337، ح 5.

باید غیبت پر رمز و راز او را به بررسی نشست و عوامل و لوازم آن را با نگاهی مسئولانه جستجو کرد.

باید در کلمات و فرمایشات امام (علیه السلام) دقت کرد.

باید در نامه ها و فرامین او تدبیر نمود.

باید آنچه را که سبب خوشنودی و ناخوشنودی او است، باز شناخت.

باید اهداف و آرمان های او را فهمید.

این اندیشه و تأمل و بررسی و دقت و تدبر و فهم و شناخت، مقدمه ای تعهد آفرین برای اطاعتی تعبد آمیز از امام زمان (علیه السلام) است؛ و چنین اطاعتی عین اطاعت از خدا و پیامبر (صلی الله علیه و آله) است که غایت ایمان و اسلام به شمار می آید.

اقتدار و تاسی

«اقتداء» از ریشه «قدوة»، و به معنای الگو قرار دادن و جلودار دانستن مقتدا است، چنانکه «تأسی»، از ریشه «أسوة» و به معنای اسوه قرار دادن و تبعیت کردن از اوست.

امام زمان (علیه السلام) امام زمانه است، امام همه انسان ها در همه ابعاد زندگی است. امام وار زندگی کردن وظیفه ای همگانی است، به او باید اقتدا کرد، به او باید تاسی جست، چون او باید حرکت کرد تا به مقصد رسید. چون او باید زیست، تا بتوان به کمال دست یافت.

آن کس که خود را صادقانه پیرو امام زمان (علیه السلام) می شمارد، به همان اندازه که ویژگی های او را می شناسد، در همسو کردن زندگی، همسان نمودن خُلق و خو، هم رنگ ساختن اعمال و رفتار خویش با او وظیفه دارد.

اگر امام زمان (علیه السلام) را به زهد و بی اعتنایی به دنیا شناختیم [\(1\)](#)، دیگر نمی توانیم با ادعای پیروی از او حریصانه

ص: 12

1- «ما لباس القائم الا الغلیظ و ما طعامه الا الجشب». امام رضا (علیه السلام). «لباس قائم ما (علیه السلام) چیزی نیست جز پوشاکی خشن و غذای او چیزی نیست جز طعامی خشک». غیبت نعمانی. منتخب الاثر، ص 307.

به دنبال دنیا باشیم و همت خود را در نیکو پوشیدن و خوب خوردن و لذت بردن خلاصه کنیم.

اگر امام زمان (علیه السلام) را به اهتمام در دعا و عبادت ها شناختیم (1)، دیگر نمی توانیم نسبت به دعاها بی تفاوت بمانیم و در نماز و راز و نیاز با خدا سستی و کم توجهی روا داریم.

اگر امام زمان (علیه السلام) را به عادل بودن و عدالت گستری شناختیم (2)، دیگر نمی توانیم با ادعای اقتدای به او بر بندگان خدا ستم کنیم و نسبت به ظلمی که بر دیگر بندگان خدا می شود، بی تفاوت بمانیم.

ص: 13

1- کثرت دعاهای وارده از امام زمان (علیه السلام) و نمازهای طولانی مخصوص آن حضرت که در کتب روایی نقل شده - بهترین نشانه این ویژگی است.

2- «یعدل فی خلق الرحمن، البر منهم و الفاجر». امام باقر (علیه السلام). امام زمان (علیه السلام) در بین آفریدگان خدا به عدالت رفتار می کند، چه نیکوکار باشند و چه بدکار». منتخب الاثر، ص 310.

اگر امام زمان (علیه السلام) را به ...

«راستی خوشا به حال آن کس که قائم اهل بیت پیامبر (صلی الله علیه و آله) را درک کند در حالی که در زمان غیبت و دوران قبل از قیام او به او تاسی جوید». (1)

اطاعت پذیری

امامت یک امام جز با اطاعت امت از او، و پیشوایی یک رهبر جز در سایه فرمان پذیری پیروانش، تحقق نمی پذیرد.

خدا هیچ پیامبری را نفرستاد مگر برای آنکه اطاعت شود (2). و هیچ امامی را مقرر نداشت مگر آنکه مردم را به اطاعت و فرمانبری از او فرا خواند. (3)

ص: 14

1- «طوبی لمن ادرك قائم اهل بيتي و هو ياتم به في غيبته قبل قيامه ...». پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله). بحار الانوار، ج 51، ص 72.

2- «و ما ارسلنا من رسول الا ليطاع باذن الله». سوره نساء، آیه 64.

3- «اطيعوا الله واطيعوا الرسول واولى الامر منكم». سوره نساء، آیه 59.

امام زمان (علیه السلام) اگرچه در پس پرده غیبت است، اما اراده و فرمانش در میان همه خلائق جاری و نافذ است. دستوراتش را باید شناخت، فرمان هایش را باید اطاعت کرد، حاکمیت او را باید گردن نهاد، و همین ها است که زمینه ظهور را فراهم می آورد.

او خود فرمود:

«ولو ان اشباعنا وفقهم الله لطاعته، على اجتماع من القلوب في الوفاء بالعهد عليهم لما تأخر عنهم اليمن بلقائنا».

«اگر شیعیان ما - که خداوند آنان را به اطاعت خویش موفق گرداند - در وفای به عهد الهی هم دل و هم پیمان می شدند، سعادت دیدار ما از آنان تأخیر نمی افتاد» (1).

به راستی آیا عهد الهی چیزی جز پرستش و بندگی

ص: 15

1- احتجاج، طبرسی، چاپ اسوه، ج 2، ص 602.

خداست؟ (1) و آیا این پرستش جز با اطاعت محض ولی خدا تحقق پذیر است؟

«طوبی لشیعة قائمنا المنتظرین لظهوره فی غیبه، المطیعین له فی ظهوره».

«خوشا به حال شیعیان مهدی قائم (علیه السلام)، آنان که در دوران غیبت او چشم انتظار ظهور اویند و در دوران ظهورش سرسپردگان اوامر او» (2).

منتظرین حضرت مهدی (علیه السلام) همان نیکبختانی هستند که اگر در حضور او باشند، جز اطاعت نمی شناسند و جز به فرمان او کاری انجام نمی دهند.

و باز هم امام صادق (علیه السلام) می فرماید:

«الم أَعْهَدَ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ * وَأَنْ أَعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ».

ص: 16

1- «ای فرزندان آدم! آیا با شما عهد نکردم که شیطان را پرستید که دشمن آشکار شما است * و مرا پرستید که همین است راه راست».

سوره یس، آیه 60 - 61.

2- بحار الانوار، ج 52، ص 150.

«هم اطوع له من الامة لسيدها».

امام صادق (عليه السلام).

«اطاعت و فرمان پذیری منتظرین از امام زمان (عليه السلام) افزون تر از اطاعت و فرمانبری کنیزی از مالک و مولای او است».⁽¹⁾

تکریم و احترام

تنها بزرگواری که «از جا برخاستن» در هنگام شنیدن یا خواندن نام شریفش لزوم، یا حداقل استحباب فراوان دارد، امام غائب قائم (عليه السلام) موعود است.

تکریم کریمان و تجلیل از صاحبان جلالت، همیشه و در همه جا پسندیده است؛ چنانکه برای پیامبر (صلی الله علیه و آله) و فرزندان معصومش (علیهم السلام) بالاترین تکریم ها و تجلیل ها بایسته به نظر می رسد، لکن برخاستن و در حالت قیام «دست بر سر

ص: 17

1- بحار الانوار، ج 52، ص 308.

نهادن» تواضع و احترامی است که هنگام شنیدن نام هیچ کسی جز «قائم آل محمد (صلی الله علیه و آله)» و به صورت سیره و سنت در نیامده است.

امام رضا (علیه السلام) را در خراسان می دیدند که در موقع ذکر نام «قائم» بر می خیزد و دست بر سر می نهد و می فرماید: «خدایا فرجش را تعجیل فرما و قیامش را آسان گردان». (1)

از امام صادق (علیه السلام) پرسیدند: سبب برخاستن به خاطر ذکر لفظ «قائم» - از القاب امام حجت (علیه السلام) - چیست؟

فرمود: زیرا او را غیبتی طولانی است، و او از شدت مهربانی خود نسبت به دوستانش، هرکس را که به این لقب از او یاد می کند به دیده عنایت می نگرد، زیرا این لقب یادآور حکومت او و برانگیزاننده حسرت غربت اوست. به خاطر بزرگداشت اوست که باید بنده خاضع و فروتن،

ص: 18

هنگامی که مولای گرامی او با دیدگان شریفش به او نگاه می کند، برخیزد و احترام کند و تعجیل فرج او را از خدای تعالی بخواهد. (1)

بی تردید این «برخاستن» که به فرمایش امام صادق (علیه السلام) یادآور قیام و حکومت حضرت مهدی (علیه السلام) است، تنها به انگیزه احترام صورت نمی گیرد، بلکه دلالتی بر آمادگی شیعه منتظر، برای قیام و همراهی با مولای خویش نیز دارد.

پیام این «قیام»؛ هم احترام به «قائم» است، هم همسویی با آرمان های بزرگ «قیام جهانی او». پیام این «قیام»؛ هم واکنش در مقابل نگاه مهرآمیز «مولای غایب»

است، هم بیعتی برای همراهی با او در «روز ظهور».

پیام این «قیام»؛ هم اکرام «قیام قائم» است، و هم اعلام آمادگی برای «قیام». و شاید چون چنین است ذاکر

ص: 19

1- مدرک پیشین، همان صفحه.

این نام، شایستگی نگاه لطف و نظر عنایت مولایش را پیدا می کند.

«يَنْظُرُ إِلَى كُلِّ مَنْ يَذْكُرُهُ بِهَذَا اللَّقَبِ الْمُسَعَّرِ بدولته» (1)

انتظار

همانند کسی که در پی شب یلدایی، خسته از ظلمت و تیرگی، چشم به افق دوخته و دمیدن خورشید را آرزو می کند.

همانند کسی که در بیابانی بی انتها سرگردان مانده، تنها و وحشتزده رهنمایی را می طلبد.

همانند کسی که پس از تشنگی های بسیار، با پنجه هایی دردمند، زمین را کنده و در آرزوی جوشش آبی گوارا «له له» می زند.

ص: 20

1- همان مدرک.

همانند کسی که در قحط سال بی باران، در کنار مزرعه عطش زده اش، به امید پدیدار گشتن ابر رحمت دیده، به کرانه های آسمان چشم دوخته است.

همانند کسی که در حین بالا رفتن از کوهی، پایش لغزیده و دست به سنگی گرفته و کمک دهنده ای را فریاد می کند.

همانند کسی که در کنار بستر بیماری عزیز، ترسان از جان دادن او، ورود طبیعی درد آشنا را لحظه شماری می کند. باید انتظار کشید، باید دیده به راه امام زمان (علیه السلام) بود، باید هر صبح و شام چشم انتظار فرج ماند. (1)

«فتوقعوا الفرج کلّ صباح و مساء...».

امام صادق (علیه السلام).

منتظر ظهور امام زمان (علیه السلام) بودن، حرکت به سوی ظهور داشتن و عمل به آرمان های موعود نمودن است. و چنین

ص: 21

1- بحار الانوار، ج 52، ص 145.

انتظاری خود فرج و گشایش به حساب می آید. (1)

جامعه منتظر جامعه ای پویا است. جامعه ای متحرک و فعال است که حاکمیت طاغوت را نفی می کند و بی عدالتی را برنمی تابد.

انسان منتظر، انسانی کوشاست، انسانی جهادگر و مبارز است که در مسیر اقامه توحید و استقرار ولایت از نثار هرچه دارد، دریغ نمی ورزد.

«المنتظر لا مرنا کالمشحط بدمه فی سبیل الله». (2)

کسی که چشم انتظار حاکمیت ما باشد، مانند

ص: 22

-
- 1- «الیس انتظار الفرج من الفرج؟». امام رضا (علیه السلام). «آیا انتظار فرج از فرج به شمار نمی آید؟». بحار الانوار، ج 52، ص 128.
 - «انتظار الفرج من اعظم «الفرج». امام سجاد (علیه السلام). «انتظار فرج از بالاترین انواع فرج است». مدرک پیشین، ص 122.
 - 2- کمال الدین، صدوق، ص 645. بحار الانوار، ج 52، ص 123.

مجاهدی است که در راه خدا به خون خویش غلطیده باشد».

یاد

اگر کسی امام زمان (علیه السلام) را شناخت، دیگر یادش را از خاطر نخواهد برد.

اگر کسی مهربانی های او را دید، دیگر فراموشش نخواهد کرد.

اگر کسی احساس انس با امام زمان (علیه السلام) کرد، آنگاه همیشه به یادش خواهد بود.

راستی مگر می شود کسی که پدرش را، برادرش را، دوست مشفق و دلسوزش را از یاد نمی برد، امام زمانش را به فراموشی بسپارد؟!

حق کدامین پدر افزون تر از حقوق امام زمان (علیه السلام) است؟ کدام برادر مهربان تر از او است؟

دلسوزی چه دوستی بیشتر از دلسوزی ها و محبت های

ص: 23

او است؟

او خود خطاب به شیعیانش می فرماید:

«انا غیر مهملین لمراعاتکم ولا ناسین لذکرکم» (1)

«ما در مراعات حال شما کوتاهی نمی کنیم و یادتان را از خاطر نمی بریم».

وقتی او که ذخیره همه هستی، ثمره همه رسالت ها، منبع همه کمالات، سرچشمه همه خیرات و جلوه گاه همه نیکویی ها و زیبایی ها است، یاد شیعیان را از خاطر نمی برد، آیا رواست فراموشی آنان نسبت به آن امام مهربان!؟

که می فرماید:

«... و لولا ذلك لنزل بكم اللواء، و اصطلمکم الأعداء». (2)

«اگر یاد او نبود بلاهای سخت بر شیعیان فرود

ص: 24

1- احتجاج، طبرسی، چاپ اسوه، ج 2، ص 598، نامه به شیخ مفید.

2- همان نامه، همان مدرک.

می آمد و دشمنان آنان را نابود می کردند.»

این که او به یاد شیعیانش بود، و برای شان دعا کرد، و در فتنه های بنیان سوز دوره غیبت عنایت خویش را از آنان دریغ نداشت، باعث استقرار و استمرار حیات ایشان بود، آیا رواست غفلت آنان از او و حقوق آن بزرگوار؟!

محبت

خدا محبت و مودت حضرت مهدی (علیه السلام) را در ضمن محبت سایر اهل بیت پیامبر (صلی الله علیه و آله) بر همگان واجب نمود.

«قل لا أسألكم عليه اجراً الا المودة في القربى». (1)

«بگو: من از شما جز مودت و محبت خویشاوندانم اجر و مزدی برای رسالت نمی خواهم».

دوستی و علاقه به اهل بیت (علیهم السلام) و امام زمان (علیه السلام)، به عنوان اجر رسالت نه منفعتی برای پیامبر دارد و نه بهره ای

ص: 25

را نصیب امام زمان و اهل بیت (علیهم السلام) می سازد، بلکه تنها به نفع ایمان آورندگان است و بهره های بی پایان آنان را در دنیا و آخرت به همراه دارد.

«قل ما سألتکم من أجر فهو لکم». (1)

«بگو: هر اجر و پاداشی از شما خواسته ام برای خود شماست».

در حقیقت همین مودت ها و محبت ها و علاقه ارتباط های روحی و معنوی است که راه سیر به سوی خدا را فراهم می آورد و سلوک انسان را در راستای اراده حق شکل می دهد.

«قل ما أسألكم علیه من اجر الا من شاء أن يتخذ الی ربه سبیلاً» (2)

«بگو: من از میان شما این اجر رسالت را نمی طلبم، مگر از آن کسان که بخواهند راهی به سوی

ص: 26

1- سورة سبأ، آیه 47.

2- سورة فرقان، آیه 57.

پروردگار خویش بیابند».

با محبت امام زمان (علیه السلام) است که زمینه های اطاعت از او فراهم می آید و با اطاعت از او است که راه کمال انسان به سوی خدا هموار می شود.

محبت اساس و پایه دین، بلکه مساوی دین است (1)، دین خدا جز با تکیه بر محبت و ولایت اهل بیت (علیهم السلام) استقرار نمی یابد. از این رو انتظار حاکمیت و غلبه دین در جهان به نوعی انتظار جهانی شدن محبت و ولایت امام زمان (علیه السلام) است.

و شاید به همین خاطر باشد که امام زمان (علیه السلام) می فرماید

«فلیعمل کلّ امرء منکم بما یقرب به من

ص: 27

1- «هل الدین الا الحب». امام صادق (علیه السلام). «آیا دین چیزی به جز دوستی است؟». تفسیر عیاشی، ج 1، ص 167.

«هر یک از شما باید به آنچه که او را به مقام محبت ما نزدیک می کند عمل نماید».

از این رو اگر عبادتی یا عملی استحبایی یا دعا یا زیارتی خاص بتواند مقدمه ای برای ایجاد محبت بیشتر نسبت به امام زمان (علیه السلام) باشد، انجام آن وظیفه ای خواهد بود که با فرمان صریح آن بزرگوار بر عهده شیعیان قرار گرفته است.

اشتیاق دیدار

شوق دیدار یار را شاید نتوان برای همگان یک وظیفه شمرد، این وظیفه عاشقی است.

این تکلیف سوختگان هجران است.

آن کس که فراق حضرت مهدی (علیه السلام) بی تابش کرده، آن کس که دوری رخ زیبای یوسف فاطمه (علیها السلام) خواب را

ص: 28

از چشمانش گرفته، آن کس که غیبت مولایش راحت و آرامش و آسایش را از او سلب نموده، به چیزی جز دیدار نمی اندیشد.

«عزیز علی ان اری الخلق ولا تری» (1)

«بر من دشوار است که مردم را ببینم اما تو دیده نشوی».

دعای ندبه که مناجات زاری کنندگان از فراق ولی عصر (علیه السلام) است، سرشار از این جلوه های شوق است. گویا امام صادق (علیه السلام) که خود از مشتاقان حضرت قائم (علیه السلام) بودند، دعای ندبه را به عنوان فراقنامه ای پر سوز و گداز، در بین شیعه به ودیعت نهاده اند تا چگونگی شرح اشتیاق را به سوخته بالان آتش فراق بیاموزند:

«جانم فدای تو ای امام زمان، ای نهایت آرزوی مشتاقان، ای کسی که هر زن و مرد با ایمانی دیدار تو را تمنا می کنند و به یاد تو فریاد بر می دارند و در فراق

ص: 29

1- فرازهایی از دعای شریف ندبه.

توناله و زاری می کنند». (1)

مولای ما! سوز عطش به درازا کشید، کی آن زمان فرا می رسد که از آب گوارای دیدارت سیراب شویم؟

«متی ترانا و نراک؟». (2)

«کی می شود که تو ما را ببینی و ما تو را؟».

جستجو

اگر عزیزی گمشده داشته باشی، تا پیدایش نکنی ممکن نیست آرام بگیری، بلکه شب و روزت به جستجو می گذرد. گمشده ات هرچه عزیزتر باشد بی تابی و سرگردانیت افزون تر است.

امام زمان (علیه السلام) در این دوران عزیزترین و گرامی ترین موجود روی زمین است، باقی مانده خدا در زمین، خلیفه خدا، وجه خدا، نور خدا، حجت خدا، یاری گر دین خدا، راهنما و سرپرست و پناه بنده های خدا اوست، اگر دستت به دامن مهر او

ص: 30

1- همان.

2- همان.

نرسد چه می کنی؟

ریشه کن کننده ظالمان، برطرف سازنده کژی ها و انحرافات، از بین برنده ستم و تجاوز، تجدید کننده واجبات و مستحبات، احیاگر قرآن و حیاتبخش معالم دین خدا او است.

اگر در کنارش نباشی و برکات حضورش را درک نکنی چه می کنی؟

این که بدانی او کیست، به جستجو و ادارت می کند.

این که بفهمی او چه نقشی در زندگی تو و جامعه ات دارد، در جستجویی ثابت می کند.

این که درک کنی او در نزد خدا چه جایگاهی دارد و در تکمیل دین و تحقق آرمان های الهی، چه نقش ویژه ای را دارا است، جستجویت را رنگی خدایی می بخشد.

در دعای ندبه که دعای شیفتگان عاشق و مناجات منتظران دلداده است، جستجویی پر سوز و گداز، در قالب معرفت آموزترین تعبیرات شکل می گیرد و تا آنجا پیش

ص: 31

می رود که سرگردانی و سرگشتگی دعا کننده جستجوگر را، به نمایش می گذارد.

«الی متی احار فیک یا مولای و الی متی و ای خطاب اصف فیک و ای نجوی؟».

و این خود بیانگر نوعی تکلیف و وظیفه است. شیعه دوران غیبت وظیفه دارد که بنا به تعهدات خویش در مسیر اهداف ولایت که همان غایات رسالت است تلاش کند و جستجوی امام زمان (علیه السلام) به نوعی برای تحقق همان اهداف است.

خدمت

وقتی امام صادق (علیه السلام) درباره حضرت مهدی (علیه السلام) می فرماید:

«لو ادرکته لخدمته ایام حیاتی» (1).

ص: 32

1- بحار الانوار، ج 51، ص 148.

«اگر دوران او را درک می‌کردم، همهٔ روزهای زندگیم را در خدمت به او می‌گذرانیدم».

اینجا سخن از شخص نیست، سخن از آرمان‌ها است، سخن از موقعیت خاص، مأموریت استثنایی و نقش ویژهٔ امام زمان (علیه السلام) در عالمگیر ساختن حاکمیت توحید و برقراری عدالت، جهانی است.

حاکم دنیایی سازمان یافته بر اساس توحید، و رهبر جهانی آکنده از برابری و عدالت، آن قدر شایستگی می‌یابد که پیامبری همچون حضرت عیسی (علیه السلام) به یاری او از آسمان فرود آید. و امامی همچون امام صادق (علیه السلام) برای خدمت کردن به او آرزوی درک حضور او را داشته باشد.

راستی وقتی پیامبران و امامان (علیهم السلام) در خدمت به امام زمان (علیه السلام) پیشتازند، وظیفهٔ شیعیان منتظر در خدمت به ساحت مقدس او چقدر است؟

بی تردید خادمین دوران ظهور، همان خادمین دوران غیبت اند.

ص: 33

آنها که پس از ظهور شایستگی خدمت می یابند، همانهاییند که در دوران غیبت خدمت به امت امام (علیه السلام) اهداف امام (علیه السلام) را سرلوحه زندگی خویش قرار داده اند.

ادای حقوق

حق امام زمان (علیه السلام) بر همه بنندگان و به ویژه بر شیعیان، حق حیات است، حق هدایت است، حقی نیست که بتوان آن را با معیاری سنجید و ارزش گذاری کرد، حقی نیست که بتوان آن را با دنیا و هرچه در آن است مقایسه کرد.

با این همه در برخی توقیعات مبارکه و دعاها و زیارات شریفه، سخن از حقوق امام زمان (علیه السلام) به میان آمده است.

این حقوق بدون تردید، رعایت حق امامت او، مواظبت بر اطاعت او، نرنجانیدن قلب مبارک او، پاسداری از آرمان های او، مجاهدت در راه دفاع از او، و جان نثاری در راه تحقق خواسته های او است.

ص: 34

«و اعنا على تأدية حقوقه اليه».(1)

«خداوندا! ما را در ادای حقوق او یاری فرما».

با چنین دیدگاهی، اگر سخن از پرداخت حقوق شرعی امام زمان (علیه السلام) و برخی وجوهات مادی نیز به میان می آید، باید آن را در همین راستا بررسی کرد؛ چنانکه خود آن بزرگوار در توقیعی فرمود:

«اِنَّهُ مِنْ اتَّقَى رَبَّهُ... و اخرج مما عليه الى مستحقه كان آمناً في الفتنة المبطله».(2)

«همانا هر کس تقوای پروردگارش را پیشه کند و از آنچه که به عنوان حقوق شرعی - خمس و زکات - بر عهده دارد به مستحقانش بپردازد، از فتنه های باطل کننده دین و دنیا در امان خواهد بود».

سخن در باب وجوب ادای چنین حقوقی این نیست که

ص: 35

1- دعای ندبه.

2- احتجاج، طبرسی، چاپ اسوه، ج 2، ص 602، نامه امام زمان (علیه السلام) به شیخ مفید.

امام زمان (علیه السلام) چه بهره ای از آن می برد، بلکه سخن از این است که شیعه حق شناس، در راستای حفظ دین و ایمان خویش چه منفعتی برایش حاصل می آید.

خودسازی و رعایت تقوا

امام صادق (علیه السلام) می فرماید:

«من سره أن یکون من اصحاب القائم فلینتظر و لیعمل بالورع و محاسن الاخلاق و هو منتظر». (1)

«هر کس می خواهد از یاوران حضرت قائم باشد باید انتظار کشد و در عین انتظار به تقوی و خوش خلقی رفتار نماید».

در زمره یاران حضرت مهدی (علیه السلام) در آمدن، با شعار تحقق پذیر نیست. انتظار می خواهد و عمل به ورع. پرهیزکاری می طلبد، آن هم در میدان تلاش و مجاهدت.

ص: 36

1- بحار الانوار، ج 52، ص 140.

در غیبت مولا شایسته نیست نشستن و چشم به در دوختن، باید برخاست، باید عمل کرد، باید مسئولیت پذیرفت، باید کوشید، اما بر اساس ورع و تقوی، نه بر اساس هوای نفس، و نه به خاطر مال و منال، و نه به خاطر پست و مقام، و نه به خاطر شهرت و محبوبیت.

انسانی در شمار اصحاب امام زمان (علیه السلام) در می آید که به جهاد اصغر و اکبر عمل نماید.

در راه دفاع از ارزش های ولایت از مالش، از امکاناتش، از توانایی هایش مایه بگذارد، و بالاتر از آن در راه مبارزه با شیطان و خواسته های نفسانی، از لذت هایش، از خوشی هایش، از آرزوهایش بگذرد و در مقابل وسوسه های مستمر شیطان و جاذبه های همیشگی گناه و فریبندگی های نیرومند دنیا، مقاومتی سخت و طولانی داشته باشد.

با بی مبالاتی و عدم پرهیز از گناه، حتی خود را شیعه

ص: 37

نمی توان نامید (1)، تا چه برسد خود را «شیعه منتظر» دانستن، یا بالاتر از آن خود را «یاور منتظر» به شمار آوردن!

با خود فراموشی و عدم تربیت نفس و رعایت نکردن حُسن خلق، نه تنها سرباز و یاور امام زمان (علیه السلام) نمی توان بود، بلکه خود را منتسب به او و شیعه او نیز نمی توان شمرد. (2)

دیگر سازی

شیعه دوران غیبت، تنها به خویش نمی اندیشد، تنها به هدایت خود و حفظ و نجات خود از ورطه گناه اهمیت نمی دهد. او خود را در سرنوشت دیگران نیز سهیم می داند، در یاری رساندن به مردم، در دستگیری افتادگان، در بیدار

ص: 38

1- «... لن ینالوا و لایتنا الا بالورع». امام صادق (علیه السلام) اصول کافی، ج 2، ص 176.

2- «کونوا لنا زیناً و لا تکنوا لنا شیئاً». امام صادق (علیه السلام) میزان الحکمة.

سازی غافلان، در هدایت گمراهان، در ارشاد گناهکاران، خود را مسئول می شمارد.

او تنها به این بسنده نمی کند که خود امام زمان (علیه السلام) را می شناسد، بلکه می کوشد تا دیگران نیز آن مولای حقیقی و پیشوای الهی را بشناسند.

او تنها به این اکتفا نمی کند که خود بر مبنای صلاح و تقوی رفتار می کند، بلکه می کوشد تا دیگران را نیز اصلاح کند و به دار الامان تقوی رهنمونشان باشد.

او تنها به این راضی نمی شود که خود در فراق یار بسوزد و در جستجوی آن چشمه حیات گریان باشد، بلکه می کوشد تا دیگران را نیز متوجه محبوب سازد و سوز اشتیاق را در جان شان پدید آورد و آنان را برای یاری او آماده سازد.

«عزیز علی ان ابکیک و یخذلک الوری» (1)

«بر من دشوار است که بر تو گریان باشم اما دیگران

ص: 39

1- امام صادق (علیه السلام). دعای ندبه.

تورا واگذارند».

از نگاهی دیگر شیعه منتظر، آماده سازی زمینه برای ظهور را، وظیفه خویش می شمارد.

برای زمینه سازی ظهور باید عده و عده فراهم کرد. فراهم آمدن نیروها و امکانات برای قیام جهانی حضرت مهدی (علیه السلام) تنها بسته به معجزه نیست.

باید همت کرد، باید دیگران را با امام (علیه السلام) آشنا کرد، باید یاور پرورید، باید این حجاب غیبت را که چهره جهان افروز آخرین خورشید آسمان امامت و عصمت را پوشانده است، با آگاه سازی مردم و انگیزش ایمان و تعهد در آنان برطرف ساخت. زیرا خود فرمود:

«فما یحسبنا عنهم الا ما یتصل بنا مما نکرهه و لا نؤثره منهم»⁽¹⁾.

«آنچه ما را از آنان پوشیده داشته است، چیزی

ص: 40

1- احتجاج طبرسی، چاپ اسوه، ج 2، توفیق شریف خطاب به شیخ مفید، ص 602.

نیست جز اخباری که از کارهای ناپسند و نکوهیده آنان به ما می رسد».

باری رسانی به دیگران

در دوران غیبت حضرت مهدی (علیه السلام) که فتنه ها فزونی می گیرند و نابسامانی های اجتماعی افزایش می یابد، بسیاری از کسانی که تحت ستم قرار می گیرند و از حقوق مسلم خویش محروم می مانند.

شیعه منتظر اگرچه نتواند تغییری بنیادین در جامعه اش ایجاد کند، حداقل تا آنجا که توان دارد ضعیفان و بیچارگان را دستگیری می نماید، به فقیران و مستمندان عطف می ورزد، و در خیرخواهی دیگران کوتاهی نمی کند. اسرار نگهدار است، تحمل مسئولیت می کند، در رفع مشکلات دیگران می کوشد و هرگز کمبودهای مردم را به گردن رهبران معصوم خویش نمی اندازد.

در اهمیت این نکته همین بس که امام باقر (علیه السلام)

ص: 41

«هرکس که چنین باشد و قبل از قیام قائم از دنیا برود، شهید خواهد بود».

«لِیَعْنِ قَوْبِکُمْ ضَعْفِکُمْ وَ لِيُعْطِفَ غَنِيکُمْ عَلٰی فَقِيرِکُمْ، وَ لِيُنْصَحَ حَ الرَّجُلُ أَخَاهُ التَّصِيحَةَ لِنَفْسِهِ، وَ اَكْتُمُوا اَسْرَارَنَا، وَ لَا تُحْمِلُوا النَّاسَ عَلٰی اَعْنَاقِنَا وَ انظُرُوا اَمْرَنَا ... وَ اِذَا كُنْتُمْ كَمَا اَوْصَيْنَاكُمْ لَمْ تَعُدُوا اِلٰی غَيْرِهِ فَمَاتَ مِنْكُمْ قَبْلَ اَنْ يَخْرُجَ قَائِمًا كَانَ شَهِيدًا...» (1)

و به راستی یکی از زیباترین جلوه های بعد اجتماعی انتظار همین یاری رسانی هاست. کسی که خود را آماده می کند تا در دوران ظهور، در رکاب امام قائم (علیه السلام) خویش، برای براندازی ستم و برقراری عدالت در سراسر گیتی، جهاد و مبارزه داشته باشد، اینک در دوره غیبت نسبت به رنج ستمدیدگان و محرومان و بیچارگان چگونه می تواند ساکت

ص: 42

و بی تفاوت باشد؟!

قوت و مکت و خیر خواهیاش ابزارهایی هستند که به کارگیری آنها در محدودهٔ بستهٔ اجتماعی اش، نشانهٔ آمادگی او برای بهره‌گیری از آنها در گسترهٔ وسیع دنیای پس از ظهور است.

دفاع

این سنت خدا است که در همیشهٔ تاریخ، حق و باطل در ستیز بوده و هستند. هیچ پیامبری را خدا نفرستاد مگر آنکه دشمنانی از جن و بشر در مقابل او به صف آرایی پرداختند.

«و كذلك جعلنا لكل نبي عدواً شياطين الانس و الجن...» (1)

امام زمان (علیه السلام) نه تنها از این قاعده مستثنی نیست، بلکه به خاطر اهمیت نقش او در حاکمیت جهانی توحید و عدل،

ص: 43

1- سورة انعام، آیه 112.

همه ستم بارگان و مستکبران و جهان خواران، در همه ادوار تاریخ پرفراز و نشیب غیبت، به ستیزه ای همه جانبه با او برخاسته اند.

در عصر حاضر نیز همه قدرت ها، همه سازمان ها، و همه کسانی که با آگاهی از اندیشه مهدویت، عالمگیر شدن پیام اسلام و قرآن را پیش بینی می کنند، مبارزه ای بی امان را پیگیری می کنند.

آنان که وحدت جامعه اسلامی را هدف حملات خود قرار داده اند، آنان که ولایت را تضعیف می کنند، آنان که قرآن و معارف انسان ساز آن را بی اهمیت و بدون کارآیی جلوه می دهند، آنان که انقلاب برخاسته از متن اسلام را به باد تهاجم می گیرند، هر کدام به گونه ای مستقیم یا غیر مستقیم آرمان هایی را که باید به دست امام زمان (علیه السلام) تحقق یابد به مخاطره می اندازند و در حقیقت با او و پیام های او عداوت می ورزند.

شیعه منتظر که در دوران غیبت، خود را برای یاری امام

زمانش آماده می‌سازد (1)، از آنجا که یاری او را، یاری اهداف و آرمان‌های او می‌شمارد، بدون این که فرقی بین غیبت و ظهور قائل باشد، در هر زمان مقابل توطئه‌ها و عداوت‌های دشمنان امام زمان (علیه السلام) به دفاع از مولای خویش برمی‌خیزد و با تمام وجودش جانفشانی و جانبازی می‌کند.

امیرالمؤمنین (علیه السلام) می‌فرماید:

«يَحْفُونَ بِهِ يَقْوَنَهُ بِأَنْفُسِهِمْ فِي الْحُرُوبِ وَيَكْفُونَهُ مَا يُرِيدُ» (2).

«یاران مهدی (علیه السلام) او را در میان می‌گیرند و در جنگ‌ها - هر جنگی که باشد - با جان‌های خویش از او حمایت و حفاظت می‌کنند و هر چه بخواهد از جان و دل انجام می‌دهند».

ص: 45

1- «و نصرتی لکم معدة»، زیارت جامعه کبیره.

2- ملاحم و فتن، سید بن طاوس، چاپ نجف، ص 52.

در بسیاری روایات، نسبت به رعایت تقیه به ویژه در دوران قبل از ظهور حضرت مهدی (علیه السلام) تأکید شده است. این تأکید در حدی است که عدم تقیه را موجب عدم ایمان شمرده اند، یا در فرمایشی دیگر آن را موجب بی دینی دانسته اند.

امام باقر (علیه السلام) فرمودند:

«التقیة دینی و دین آبائی، و لا ایمان لمن لا تقیة له»

«تقیه دین من و دین پدران من است، و کسی که تقیه نمی کند ایمان ندارد». (1)

و امام صادق (علیه السلام) فرمودند:

«إنّ تسعة أعمار الدین فی التقیة و لادین لمن لا تقیة له»

ص: 46

«نه دهم دین در تقیه است، و کسی که تقیه ندارد دین ندارد»⁽¹⁾.

به یقین چنین تقیه ای نه بهانه ای برای فرار از مسئولیت، نه ابزاری برای محافظت از منافع مادی، و نه حتی دستاویزی برای فرار از مرگ است، بلکه سپری و سلاحی در راستای مبارزه با معاندان و ستمگران، و روشی برای پاسداری از کیان اسلام و مسلمین است.

در شرایط ویژه ای همچون زمان غلبه مستکبران گاهی حفظ جان یک رهبر و یا حتی یک مسلمان عادی که ثمره ای بر کشته شدن او مترتب نیست و مجوز شرعی ندارد، اقتضا می کند که برای در امان ماندن از صدمات دشمن باید به تقیه عمل شود.

گاهی نیز به خاطر در امان ماندن از افشای تحرکات اجتماعی مسلمانان و مکتوم ماندن نقشه هایی که برای تقویت اسلام و تضعیف جبهه کفر و نفاق طراحی شده اند،

ص: 47

1- مدرک پیشین.

باید تقیه را شعار عمل قرار داد؛ و این چیزی است که خصوصاً در دوران غیبت حضرت مهدی (علیه السلام) به عنوان عاملی برای بقای شیعیان مخلص و به منزله تضمینی برای آماده سازی دوران ظهور، ضرورت دارد.

امام رضا (علیه السلام) فرمودند:

«آنکس که پرهیز از گناه ندارد، دین ندارد. و آنکس که تقیه نمی کند ایمان ندارد. همانا گرامی ترین در نزد خداوند کسی است که بیشتر به تقیه عمل کند.

پرسیده شد: تا کی؟ ای پسر رسول خدا!

فرمود: تا روز تعیین شده که روز ظهور قائم ما اهل بیت است. پس هرکس قبل از قیام قائم ما تقیه را ترک کند، از ما نیست.» (1)

با همین ابزار تقیه است که می توان در صف دشمن - چه دشمنان فرهنگی، و چه دشمنان مرز و بوم اسلامی - رخنه

ص: 48

کرد و جبهه آنان را از درون متلاشی نمود.

لکن متأسفانه بسیاری از شیعیان به جای شناخت درست و استفاده بموقع از این وسیله مطمئن، بیشتر، دشمنان را تحریک می کنند و حساسیت آنان را افزایش می دهند و مشت نبسته خود را پیش آنان می گشایند.

گفتنی است که روایات متعدد «نهی از تسمیه» که دلالت بر حرمت ذکر نام شریف «محمد» به عنوان نام اصلی امام زمان (علیه السلام) دارند، بیشتر در راستای همین تقیه قابل توجیه هستند، و به دلایل متعدد، نه به خاطر خصوصیتی در خود نام مبارک، بلکه به خاطر رعایت نکات ایمنی، به ویژه در دوران اولیه غیبت، مورد تأکید قرار می گرفته است.

استقامت

در دوران غیبت حضرت مهدی (علیه السلام) فتنه های فراوان

ص: 49

1- مدرک پیشین، ص 333 و 338 و 378.

پدید می آید و مشکلات بسیار بر سر راه دینداران و پیروان ولایت و امامت ایجاد می شود، تا آنجا که نگاهبانی ایمان و مواظبت بر تقوی همچون کندن خارهای بوته خاری (1)، یا نگه داشتن قطعه سنگی گداخته با دست، دشوار می گردد.

امتحانات الهی یکی پس از دیگری برای مؤمنین پیش می آید و میزان صبر و استقامت آنان را به بوته امتحان می گذارد.

امام صادق (علیه السلام) می فرماید:

«امر فرج برای شما نمی رسد مگر پس از نابودی، نه به خدا سوگند! نمی رسد مگر پس از آنکه خوب و بد از هم جدا شوند، نه به خدا سوگند! نمی رسد مگر پس از آنکه در اثر آزمایشات گوناگون، خالص و پاک شوید». (2)

اساساً انتظار با آنهمه فضایل و برکاتی که دارد جز با

ص: 50

1- کمال الدین، ج 2، ص 346؛ بحار الانوار، ج 52، ص 124.

2- مدرک پیشین.

صبر و شکیبایی حاصل نمی شود.

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) فرمود:

«انتظار الفرج بالصبر عبادة». (1)

«به وسیله صبر و استقامت، منتظر فرج بودن، عبادت است».

و امام رضا (علیه السلام) می فرماید:

«ما احسن الصبر و انتظار الفرج ... فعليكم بالصبر ...». (2)

«چه نیکو است شکیبایی به همراه انتظار فرج ... بر شما باد استقامت و شکیبایی».

آیا می توان پذیرفت که اجر منتظرین برابر اجر هزار شهید همانند شهدای بدر و احد باشد (3)، و انتظار، بالاترین

ص: 51

1- مدرک پیشین، ص 145.

2- مدرک پیشین، ص 129.

3- مدرک پیشین، ص 125.

عبادت (1)، بلکه بالاترین جهاد امت پیامبر به شمار آید (2). با اینهمه بدون استقامت و پایداری لازم، حاصل گردد؟

آیا می شود قبول کرد که منتظران حضرت مهدی (علیه السلام) همچون مجاهدان شهید به خون غلطیده در راه خدا باشند (3)، اما این درجه والا را بدون تحمل سختی ها و مرارت ها و شکنجه های فراوان به دست آورند؟

که رسول خدا (صلی الله علیه و آله) می فرماید:

«طوبی للصابرین فی غیبتہ، طوبی للمقیمین علی محبتہم». (4)

«خوشا به حال شکیبایان در غیبت مهدی (علیه السلام)، خوشا به حال آنانکه بر راه اهل بیت ثابت قدم می مانند».

ص: 52

1- نهج الفصاحه، ص 78.

2- بحار الانوار، ج 51، ص 156.

3- بحار الانوار، ج 52، ص 123.

4- مدرک پیشین، ص 143.

نهان زیستی پیشوا هرگز به معنای وانهادگی پیروان او نیست.

غیبت امام زمان (علیه السلام) هرگز به معنای تعطیل امامت او نیست.

امام در غیبت هم، به لوازم امامت عمل می فرماید. ثمرات وجودی او همیشگی است، تأثیرات عملی او هم به دلیل عقلی و هم به شهادت تجربه های فراوان اثبات شدنی است.

او اگرچه بنا به حکمت های الهی، پنهان از دیدگان مردم عادی زندگی می کند، اما نشانه های حضور او در نزد اهل بصیرت آشکار است.

«بنفسي انت من مغيب لم یخل منّا، بنفسي انت من نازح ما نرح عنا»⁽¹⁾.

ص: 53

«جانم به فدای تو! غایب شده ای که بیرون از ما نیست، جانم به فدای تو! دور از وطنی که از ما دور نیست».

«ان غاب عن الناس شخصی فی حال هدنة لم یغب عنهم مشیوت علمه» (1).

«اگرچه در آرامش دوران غیبت، شخص او از دیدگان مردم پنهان است، اما دانش ثابت شده او از دیده بصیرت آنان پنهان نمی ماند».

هم او به حال مردم آگاه است و هم آگاهی های به ودیعت نهاده شده او در نزد مردم، حاضر است.

مردم اگرچه او را نمی بینند، اما فرمان هایش را می پذیرند.

و بدین گونه است که نقش فقیهان که نمایندگان امام زمان (علیه السلام) هستند، نمایان می گردد.

مردم با فرمانبری از فقیهان، فرمان امام معصوم خویش

ص: 54

را اطاعت می کنند.

زیرا امام صادق (علیه السلام) فرمود:

«و اما من كان من الفقهاء، حافظاً لدينه، صائناً لنفسه، مخالفاً لهواه، مطيعاً لامر مولاه، فللعوام ان يقلدوه». (1)

«هر کس از فقیهان که نگهدارنده دین و نگاهبان جان و مخالف هوای نفس خود و اطاعت کننده فرمان مولای خویش باشد بر مردم است که از او تقلید و تبعیت کنند».

و خود فرمود:

«و اما الحوادث الواقعة فارجعوا فيها الى رواة حديثنا فانهم حجتي عليكم و انا حجة الله عليهم». (2)

«در پیشامدهای روزگار به راویان حدیث ما مراجعه

ص: 55

1- بحار الانوار، ج 2، ص 88.

2- بحار الانوار، ج 53، ص 181.

کنید زیرا آنان حجت من بر شما هستند و من حجت خدا بر آنانم».

با چنین دیدگاهی است که «فقیه» استمرار دهنده خط امامت امام زمان و پاس دارنده مرزهای ولایت آن بزرگوار و منعکس کننده فرمایشات و فرمان های او به پیروان و ارادتمندان او است.

دعا برای امام زمان (علیه السلام)

دعا جلوه گاه نیاز است، دری به سوی رحمت پروردگار است، کلید باب اجابت است.

بدون دعا، اوج بندگی خدا دست نیافتنی است.

بدون دعا، بندگان خدا از عنایت او محروم می مانند.

«قل ما یعبؤ بکم ربی لولا دعاءکم» (1)

بدون دعا، لذت انس با خدا، شیرینی ارتباط با معبود، حلاوت قرب به پروردگار نصیب آفریدگان او نمی شود.

ص: 56

1- سورة فرقان، آی، 77.

دعا اساس عبادت، روح عبادت، مغز عبادت است. (1)

اما در دوران غیبت حضرت مهدی (علیه السلام) شاید نیاز بندگان به دعا بیش از هر زمان دیگری باشد، زیرا از رحمت حضور خلیفه رحمان محروم مانده اند و در ماندگی و اضطرار را با تمام وجود حس کرده اند.

«امن یجیب المضطر اذا دعاه و یكشف السوء و یجعلکم خلفاء الارض». (2)

شیرین و در عین حال شگفت است که مردم ما در هر بلا و مصیبت و برای شفای هر مریض و حلّ هر مشکل و روا شدن هر حاجتی، آیه ای را می خوانند که به گونه ای صریح آنان را به دعا برای امام زمان (علیه السلام) و برطرف شدن بلا ی غیبت و به خلافت رسیدن مؤمنان تشویق می کند.

«کیست - غیر از خدا - آن کس که در مانده را - وقتی که دعا می کند و او را می خواند - اجابت کند و

ص: 57

1- «الدعاء مخ العبادة». رسول اکرم (صلی الله علیه) نهج الفصاحة.

2- سورة نمل، آیه 62.

گرفتاری او را برطرف کند و شما را جانشینان زمین قرار دهد؟».

این آیه به امام زمان (علیه السلام) و منتظران او تأویل شده است. [\(1\)](#)

باید برای امام زمان (علیه السلام) دعا کرد، برای سلامتی او، برای ایمنی او، برای عزّت او، برای نصرت و تأیید او، برای تعجیل ظهور او، برای تحقق اهداف او، باید همیشه خدا را خواند.

امامان بزرگوار که پیشوایان راه سعادت بشریت اند، هم خود برای امام زمان (علیه السلام) و ظهورش دعا کرده اند و هم دیگران را به چنین دعایی دعوت کرده اند:

یونس بن عبدالرحمان گوید: امام رضا (علیه السلام) همواره به دعا برای صاحب الامر (علیه السلام) امر می فرمود:

«ان الرضاء (علیه السلام) کان یأمر بالدعاء لصاحب الامر». [\(2\)](#)

ص: 58

1- المحجة فی ما نزل فی القائم الحجة، ذیل آیه شریفه.

2- بحار الانوار، ج 92، ص 330.

دعا برای فرج در بین همه دعاها از ویژگی خاصی برخوردار است، ده ها روایت از پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) و امامان معصوم (علیهم السلام) در ترغیب مؤمنین به چنین دعایی وارد شده و علاوه بر آن ده ها دعای کوتاه و بلند مشتمل بر سوز و گداز برای تعجیل فرج از ناحیه آن بزرگواران روایت گردیده است که گواه گویایی بر اهمیت این دعا و اهتمام آنان به چنین دعایی به شمار می آید.

انگیزاننده ترین تعبیرات این روایت ها، فرمایشاتی است که دعای برای فرج را قرین و همراه همیشگی انتظار (1)، بلکه مصداق چشم انتظاری و تحقق بخش انتظار فرج می شمارد و دعا کننده را از خاصان یاوران

ص: 59

1- «علیکم بالدعاء و انتظار الفرج». مهج الدعوات، ص 414؛ بحار الانوار، ج 95، ص 336.

حضرت مهدی (علیه السلام) به حساب می آورد. (1)

امام صادق (علیه السلام) می فرماید:

«هر کس بر بلا شکوفا باشد و به وسیله دعا چشم انتظار فرج از سوی خدا باشد، از خاصان به شمار می آید».

و امام زمان (علیه السلام) خود می فرماید:

«اکثروا الدعاء بتعجيل الفرج، فان ذلك فرجکم». (2)

«برای تعجیل در فرج و ظهور من بسیار دعا کنید، همانا این کار برای خودتان گشایش خواهد بود».

دعا کنید؛ اگر شیعه چشم انتظارید باید برای نزدیک تر شدن فرج دعا کنید.

بسیار دعا کنید؛ اگر فتنه های دوران غیبت را دریافته اید و اهمیت ظهور را می دانید، باید بسیار دعا کنید.

ص: 60

1- بحار الانوار، ج 2، ص 69، روایت 23، باب 50.

2- کمال الدین، ج 2، ص 485.

برای تعجیل فرج، بسیار دعا کنید که همانا همین دعا کردن فرج و گشایش شما است.

با همین بسیاری دعا است که خدا عنایات خاصه اش را شامل حال شما می گرداند؛ با همین بسیاری دعا است که بصیرت شما افزایش می یابد و در شناخت عوامل فتنه توانا تر می شوید؛ با همین بسیاری دعا است که امیدتان به پیروزی فزونی می گیرد و توان استقامت بیشتر می یابید؛ با همین بسیاری دعا است که بازوان همتان قدرتمندتر می شود و روح مبارزه با باطل در درونتان اوج می گیرد؛ با همین بسیاری دعا است که خدا عنایت خاصه اش را شامل حال شما می گرداند و تأثیرات و توفیقاتش را نصیب شما می سازد؛ و همین ها خود والاترین مصادیق فرج و روشن ترین

ص: 61

وظایف دوران غیبت را به چند دسته می توان تقسیم کرد:

1- آنچه در روایات این باب، با لفظ امر وارد گردیده به عنوان تکلیف شمرده شده است. مانند:

«اکثروا الدعاء بتعجیل الفرج». (2)

«برای تعجیل فرج بسیار دعا کنید».

«فتوقعوا الفرج صباحاً و مساءً». (3)

«هر صبح و شام چشم انتظار فرج باشید».

«فلیعمل کلّ امرء منکم بما یقرب به من محبتنا». (4)

«هر یک از شما باید به آنچه که او را به مقام

ص: 62

1- در کتاب مکیال المکارم، ج 1، مورد 90، از ثمرات و فوایدی که از دیدگاه مؤلف آن بر دعا برای تعجیل فرج مترتب است برشمرده شده است.

2- کمال الدین، ج 2، ص 485.

3- کمال الدین، ج 2، ص 337، ح 10.

4- احتجاج طبرسی، چاپ اسوه، ج 2، ص 599.

محبت ما نزدیک می کند، عمل نماید».

2- آنچه در باب صفات شیعیان و منتظران، مورد تأکید اهل بیت (علیهم السلام) قرار گرفته است. مانند:

«طوبی للصابرين في غيبته، طوبی للمقیمین في محبته» (1).

«خوشا به حال شکیبایان در غیبت او، خوشا به حال دوستداران او».

«المنتظرون لظهوره ... الدعاء الى دين الله سرّاً و جهراً» (2).

«منتظران ظهور امام زمان (علیه السلام) در پنهان و آشکار، مردم را به دین خدا دعوت می کنند».

3- آنچه به طور منطقی با بررسی ابعاد غیبت و انتظار و ظهور، به دست می آید. مانند:

* دفاع از آرمان های امام زمان در دوران غیبت.

ص: 63

1- الزام الناصب، ص 18. ینایع المودة، ج 3، ص 101.

2- بحار الانوار، ج 52، ص 122.

* دشمن شناسی و مراقبت بر تحریف نشدن معنا و مسیر انتظار توسط دشمن.

* آماده سازی زمینه ظهور.

* تطبیق دادن خود و جامعه بر معیارهای ارائه شده نسبت به دوران پس از ظهور.

4- آنچه در تأسی به بزرگان و عالمان دینی در حد وظیفه باید مورد پیروی قرار گیرد. مانند:

* مواظبت بر اذکار و زیارت هایی خاص.

* مداومت بر انجام اعمال مستحبی در جهت ایجاد قرب معنوی به امام زمان (علیه السلام).

در پایان این مقال، ذکر هشتاد مورد را - که در کتاب شریف «مکیال المکارم» تألیف مرحوم حاج میرزا محمد تقی موسوی اصفهانی، با استفاده از احادیث گوناگون به عنوان وظایف مردم در دوران غیبت امام زمان (علیه السلام) گردآوری شده است ثمر بخش و تذکر آفرین یافتیم.

امید آنکه خداوند در ادای تکلیف نسبت به ساحت

مقدس آن حضرت همه ما را یاری فرماید.

1- شناخت امام (علیه السلام): * شناخت صفات

* شناخت آداب

* شناخت ویژگی ها

* شناخت علائم ظهور

2- رعایت ادب نسبت به ذکر نام های شریف آن بزرگوار

3- محبت خاص نسبت به آن حضرت

4- محبوب ساختن آن عزیز، در نزد مردم

5- انتظار فرج و ظهور آن بزرگوار

6- اظهار شوق برای دیدار آن حضرت

7- ذکر فضایل و مناقب او در بین مردم

8- اندوه در فراق آن بزرگوار

9- حضور در محافل ذکر فضایل آن بزرگوار

10- برپایی مجالسی به نام صاحب الزمان (علیه السلام)

11 و 12- سردود شعر و قرائت آن در فضایل مولا

13- برخاستن در هنگام ذکر اسم شریف و القاب آن

ص: 65

14، 15 و 16- گریستن، گریاندن و خود را به گریه وادار کردن در فراق آن امام همام

17- درخواست معرفت و شناخت نسبت به آن حضرت، از خدای عزوجل

18- مداومت بر این دعا:

«اللهم عرّفني نفسك فانك ان لم تعرّفني نفسك لم أعرف نبيك، اللهم عرفني رسولك، فانك ان لم تعرّفني رسولك لم أعرف حجّتك، اللهم عرفني حجّتك فانك ان لم تعرّفني حجّتك ضللت عن ديني» (1)

«بار خدایا تو مرا به خود شناسا کن که اگر خودت را به من نشناسانی پیغمبرت را نخواهم شناخت، بار خدایا تو رسولت را به من بشناسان که اگر رسول خود را به من نشناسانی حجّتت را نخواهم شناخت،

ص: 66

پروردگارا حجت خودت را به من بشناسان که اگر جت خود را به من شناسانی از دین خود گمراه خواهم شد».

19- مداومت بر دعای غریق:

«یا الله یا رحمن یا رحیم یا مقلب القلوب ثبت قلبی علی دینک». (1)

«ای خداوندا! ای رحمان! ای مهربان! ای دگرگون کننده دل ها! مرا بر دینت پایدار کن»

20- مداومت بر دعایی که مرحوم ابن طاووس نقل نموده است:

«اللهم انت عرّفتني نفسك و عرّفتني رسولك و عرّفتني ملائكتك و عرّفتني نبيك و عرّفتني ولاة أمرك؛ اللهم لا آخذ إلا ما أعطيت و لا أوقى إلا ما وقيت اللهم لا تغيبني عن منازل اوليائك و لا ترغ قلبي

ص: 67

1- اكمال الدين: 351/2، باب 33، ح 49.

بعد إذ هديتني اللهم اهدني لولاية من فرضت طاعته...» (1).

«بار خدایا! تو خودت و فرستاده ات و فرشتگان پیغمبرت و والیان امرت را به من شناسانیدی، بار خدایا! من نگیرم جز آنچه تو عطا کنی! و هیچ نگهدارنده ای جز تو برایم نیست، بار خدایا! مرا از منازل دوستان دور مگردان و دلم را پس از آن که هدایت کرده ای منحرف منمای، بار خدایا! مرا به ولایت کسی که اطاعتش را بر من واجب ساخته ای هدایت فرما.»

21- شناخت علامت های ظهور آن حضرت

22- تسلیم امر الهی بودن نسبت به مسئله غیبت و ظهور آن حضرت و عجله نکردن

23- صدقه دادن به نیابت از امام زمان (علیه السلام)

24- صدقه دادن برای سلامتی امام زمان (علیه السلام)

ص: 68

1- مهج الدعوات، سید بن طاووس، ص 332.

25 و 26- رفتن به حج و فرستادن دیگران به حج به عنوان نیابت از امام زمان (علیه السلام)

27- طواف مستحبی خانه خدا به نیابت از آن حضرت

28 و 29- زیارت مشاهد پیامبر (صلی الله علیه و آله) و معصومین (علیهم السلام) به نیابت از آن حضرت

30- فرستادن دیگران به زیارت آن مقامات به نیابت از امام زمان (علیه السلام)

31- تلاش در راه خدمت به آن حضرت، از هر طریقی که ممکن باشد

32- کوشش در راه یاری امام زمان (علیه السلام)

33- نیت قطعی داشتن برای یاری آن بزرگوار در زمان ظهور

34- بعد از هر نماز واجب، با آن حضرت به وسیله عبارات و دعاهاى خاص، تجدید بیعت نمودن

35- مصرف اموال در راه هایی که مورد رضایت امام زمان (علیه السلام) است

36- ارتباط با شیعیان و دوستان امام زمان (علیه السلام) و کمک مالی به آنان

37- شاد ساختن شیعیان

38- خیرخواهی برای امام زمان (علیه السلام)

39- زیارت کردن او و سلام دادن بر او در هر مکان و زمان

40- زیارت مؤمنین و صالحین به قصد ثواب زیارت مولا

41- صلوات فرستادن بر آن حضرت

42- اهدای ثواب صلوات بر پیامبر (صلی الله علیه و آله) به آن حضرت

43- نماز خواندن و اهدای ثواب آن به امام زمان (علیه السلام)

44- نماز هدیه به کیفیت خاص

45- قرائت قرآن و اهدای ثواب آن به امام زمان (علیه السلام)

46- توسل به آن حضرت و شفیع قرار دادن ایشان در نزد خدا

47- توجه و استغاثه به آن حضرت و حاجت خواستن از

ص: 70

48- دعوت و راهنمایی مردم به سوی آن حضرت

49- رعایت حقوق آن حضرت

50- خشوع قلبی داشتن، در هنگام یاد کردن آن بزرگوار

51- اظهار کردن دانش در برابر ظهور بدعت ها

52- تقیّه در برابر اشرار، و کتمان سر در مقابل اغیار

53- شکیبایی در مقابل اذیت ها و تکذیب دیگران و تحمل محنت ها

54- درخواست صبر از خدا در دوران غیبت آن حضرت

55- یکدیگر را به صبر دعوت نمودن

56- شرکت نکردن در مجالسی که در آنها استهزاء به امام زمان (علیه السلام) می شود

57- مدارا با اهل باطل

58- دوری از شهرت

59- تهذیب نفس

60- همبستگی و اتحاد برای یاری آن حضرت

61- توبه واقعی و بازگرداندن حقوق مردم به به آنان

62 و 63- پیوسته به یاد امام زمان (علیه السلام) بودن، و عمل به آداب آن حضرت

64- درخواست از خدا نسبت به یادآوری همیشگی امام زمان (علیه السلام)

65- خشوع و خضوع در برابر آن حضرت

66- طلب رضایت امام زمان (علیه السلام)

67- بزرگداشت کسانی که از نظر سیادت یا روحانیت به امام (علیه السلام) نزدیک هستند

68- بزرگداشت مکان های منتسب به آن حضرت مانند مسجد مقدس جمکران و مسجد سهله و سرداب مقدس سامراء

69 و 70- اجتناب از تعیین وقت برای ظهور، و تکذیب تعیین کنندگان وقت ظهور آن حضرت

71- تکذیب مدعیان وکالت و نیابت خاصه آن حضرت

72- دعا برای توفیق دیدار صاحب الزمان (علیه السلام)

ص: 72

73- اقتدا و تأسی نمودن به اخلاق و اعمال امام زمان (علیه السلام) و ترک اظهار خوشایندی از آنچه نزد دشمنان آن حضرت است

74- حفظ زبان از غیر یاد خداوند و فضیلت سکوت

75- بجا آوردن نماز حضرت حجت (علیه السلام)

76- گریه بر مصائب مولای مان، شهید مظلوم امام حسین (علیه السلام)

77- زیارت قبر امام حسین (علیه السلام)

78- زیاد نفرین و لعن کردن بر بنی امیه.

79- کوشش کردن در ادای حقوق برادران دینی به عنوان یاری امام زمان (علیه السلام)

80- فراهم آوردن سلاح و مرزبانی

ندبه وزاری

غیبت حضرت مهدی (علیه السلام) برای همه شیعیان، بلکه برای همه مسلمانان بلایی سخت و ابتلایی بزرگ به شمار

ص: 73

می رود. (1)

دوری از امام زمان (علیه السلام)، دوری از سرچشمه نور است، و غیبت او همچون نهانی خورشید است که ظلمت را بر سرافرده هستی می گسترد و ضلالت و سرگشتگی بندگان خدا را باعث می شود (2). در چنین شرایط سختی گریه وزاری بندگان در پیشگاه خدا می تواند راه نجاتی بگشاید و باران اشک بلازدگان می تواند شعله های فتنه را خاموش سازد.

«وَ أَخَذْنَا أَهْلَهَا بِالْبَأْسَاءِ وَ الضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَضُرَّعُونَ» (3)

«آنان را به سختی ها و گرفتاری ها و شداید روزگار مبتلا می سازیم، شاید که به درگاه خدا تضرع و زاری نمایند».

این سنت بی تبدیل خداست که سرنوشت آدمیان را

ص: 74

1- کمال الدین، شیخ صدوق، ص 335.

2- مدرک پیشین، ص 342.

3- اعراف: 94.

براساس انگیزه‌ها و عمل کرده‌های آنان تقدیر می‌فرماید، تا آنان را در اثر ناسپاسی‌ها، پیمان شکنی‌ها، شرارت و نافرمانی‌های خود آنان به گرفتاری‌های فراوان و مشکلات طاقت فرسا دچار می‌سازد، اما همواره براساس رحمت و عطف خویش به برکت یک بازگشت پشیمانانه و درخواست ملتمسانه و گریه عاجزانه، رهایی و آسانی را جایگزین گرفتاری و مشکلات می‌سازد.

«وجود امام زمان (علیه السلام) لطف است و غیبت او از ماست» (1)

غیبت پی‌آمد کفران نعمت ولایت است، نتیجه قدر ناشناسی انسان‌ها نسبت به مقام عظمای امامت است، اثر طبیعی سوزاندن پرچم هدایت و درهم شکستن کشتی نجات اهل بیت (علیهم السلام) است.

و چه زیباست که در روایات فرموده اند:

ص: 75

1- کلامی مشهور از مرحوم خواجه نصیر طوسی.

«لا ینجو مِنْهَا إِلَّا مَنْ دَعَى دُعَاءَ الْغَرِیقِ» (1)

«از غیبت و مشکلات آن نجات نمی یابد مگر کسی که دعاء غریق را بخواند - یا چونان انسان گرفتار شده در غرقاب، با نهایت بیچارگی و شدت اضطراب خدا را بخواند» (2)

و همین است سر این همه سر این همه تأکید بر مداومت نسبت به دعای ندبه، دعای زاری منتظران، دعای گریه چشم انتظاران، دعای ندبه ای که در آن می خوانیم:

تا کی سرگشته و سرگردان تو باشم؟ مولای من! تا کی و با چه بیانی تو را بستایم و چگونه نجوا سر کنم؟

بر من سخت است که از غیر تو پاسخ شنوم و جز تو دلداریم دهد.

بر من سخت است که من بر تو بگریم و دیگران تو

ص: 76

1- کمال الدین، شیخ صدوق، ص 349.

2- اکمال الدین: شیخ صدوق، ص 349.

را واگذارند.

بر من سخت است که سختی ها نه بر آنان بلکه بر تو وارد آید.

آیا کمک دهنده ای هست که پا به پای او ناله های طولانی و گریه های همیشگی داشته باشم؟

آیا زاری کننده بی تابی هست که در تنهایی هایش با زاری و بی تابی خود یاریش کنم؟

آیا چشمی هست که خار در آن خلیده باشد و چشمان من در ناراحتی و درد این خار خلیدگی، با آن همراهی کند؟

آه! ای فرزند پیامبر (صلی الله علیه و آله) آیا به سوی تو راهی هست، تا شرف دیدار حاصل آید؟

«اللَّهُمَّ إِنَّمَا نَرْغَبُ إِلَيْكَ فِي دَوْلَةِ كَرِيمَةٍ تُعِزُّ بِهَا الْإِسْلَامَ وَأَهْلَهُ وَتَذِلُّ بِهَا الْبَغْيَ وَأَهْلَهُ وَتَجْعَلُنَا فِيهَا مِنَ الدُّعَاةِ إِلَى طَاعَتِكَ وَالْقَادَةِ إِلَى سَبِيلِكَ وَتَرْزُقُنَا بِهَا كَرَامَةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»

ص: 77

کتاب هایی که تاکنون انتشارات مسجد مقدس جمکران منتشر نموده است:

- 1- در کربلا چه گذشت؟
- 2- نجم الثاقب
- 3- خزائن الأشعار جوهری
- 4- خوشه های طلایی
- 5- در جستجوی قائم (علیه السلام)
- 6- یاد مهدی (علیه السلام)
- 7- عقد الدرر
- 8- کلیات مفاتیح الجنان
- 9- منتخب المفاتیح
- 10- هدیة احمدیه
- 11- تاریخة مسجد مقدس جمکران (فارسی، عربی، اردو، انگلیسی)
- 12- زیارت ناحیه مقدسه
- 13- کرامات المهدی (علیه السلام)
- 14- در جستجوی نور
- 15- آخرین خورشید پیدا
- 16- فدک ذوالفقار فاطمه (علیها السلام)
- 17- اعتکاف، تطهیر صحیفه اعمال
- 18- امامت و غیبت از دیدگاه علم کلام
- 19- غیبت، ظهور، امامت
- 20- اهمیت اذان و اقامه و ...

21- پرچمدار نینوا

22- حضرت مهدی (علیه السلام) فروغ تابان ولایت

ص: 78

- 23- از زلال ولایت
- 24- مهدی موعود (علیه السلام)
- 25- انتظار بهار و باران
- 26- ناپیدا ولی با ما
- 27- علی (علیه السلام) مروارید ولایت
- 28- خصایص زینبیه (علیها السلام)
- 29- گفتمان مهدویت
- 30- انتظار و انسان معاصر
- 31- مفرد مذکر غایب
- 32- سیمای امام مهدی (علیه السلام) در شعر عربی
- 33- ... و آن که دیرتر آمد
- 34- سرود سرخ انار
- 35- منشور نینوا
- 36- سحاب رحمت
- 37- زندگی پس از مرگ
- 38- تاریخ حضرت امیرالمؤمنین (علیه السلام) (2 جلد)

در مراکز استان ها و شهرستان های سراسر کشور نمایندگان فعال می پذیرد.

واحد پاسخ به سؤالات

مسجد مقدس جمکران

آماده پاسخگویی به سؤالات و مشکلات اخلاقی، تربیتی، اجتماعی، فقهی و اعتقادی شما عزیزان می باشد.

می توانید سؤالات خود را به آدرس:

قم - صندوق پستی 617- واحد تحقیقات فرهنگی مسجد مقدس جمکران ارسال نمایید.

شایان توجه است که مطالب و نامه های عزیزانی که با این صندوق پستی مکاتبه می نمایند، به منزله اسرار ایشان بوده، و در حفظ و نگهداری آنها کاملاً دقت و مراقبت خواهد شد.

ص: 80

بسمه تعالی

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

با اموال و جان های خود، در راه خدا جهاد نمایید، این برای شما بهتر است اگر بدانید.

(توبه : 41)

چند سالی است که مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه موفق به تولید نرم‌افزارهای تلفن همراه، کتاب‌خانه‌های دیجیتالی و عرضه آن به صورت رایگان شده است. این مرکز کاملاً مردمی بوده و با هدایا و نذورات و موقوفات و تخصیص سهم مبارك امام علیه السلام پشتیبانی می‌شود.

برای خدمت‌رسانی بیشتر شما هم می‌توانید در هر کجا که هستید به جمع افراد خیراندیش مرکز بپیوندید.

آیا می‌دانید هر پولی لایق خرج شدن در راه اهلبیت علیهم السلام نیست؟

و هر شخصی این توفیق را نخواهد داشت؟

به شما تبریک می‌گوییم.

شماره کارت :

6104-3388-0008-7732

شماره حساب بانک ملت :

9586839652

شماره حساب شبا :

IR390120020000009586839652

به نام : (موسسه تحقیقات رایانه‌ای قائمیه)

مبالغ هدیه خود را واریز نمایید.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آبادی - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

